

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ
UNDERSVINGS- OCH KULTURMINISTERIET

Ammatillisen koulutuksen ajankohtaiset asiat

Suomen Oppisopimusosaajat ry:n syysseminaari, Kuopio 13.11.2025
Opetusneuvos Mari Pastila-Eklund

Muutoksia 1.1.2026 alkaen ammatillisen koulutuksen lakiin

- Voimassa olevan lainsäädännön 3 §:n mukaista henkilöstökoulutusta ei voi järjestää enää 1.1.2026 jälkeen.
- 8 §:n 1 kohta poistuu ammatillisen koulutuksen laista 1.1.2026 alkaen. Jos koulutuksen järjestäjällä on ollut oikeus järjestää voimassa ollutta 8 §:n 1 kohdassa tarkoitettua ammatillista osaamista syventävää tai täydentävää koulutusta, päättyy oikeus järjestää mainittua koulutusta 31.12. 2028. Koulutuksen järjestäjällä on oikeus kerätä kohtuullisia opiskelijamaksuja mainitusta koulutuksesta 31.12.2028 saakka.

Kaikkien ammatillisen koulutuksen järjestäjien järjestämislupia on muutettu 1.1.2026 alkaen

- Järjestämisluvassa määrätään rahoituksen perusteena käytettävien opiskelijavuosien enimmäismäärästä.
- Enimmäismäärä koskee niiden opiskelijoiden opiskelijavuosia, jotka eivät ole oppivelvollisuuslain (1214/2020) 16 §:n nojalla oikeutettuja maksuttomaan koulutukseen.
- Enimmäismäärä ei sido järjestäjiä toiminnallisesti, mutta rajaa rahoituksen luvassa määriteltyyn tasoon.
- Muiden rahoitusperusteiden, kuten tutkinnon osien osaamispisteiden tai tutkintojen määrää enimmäismäärä ei sido.

Eduskunnan käsittelyssä olevia ehdotettuja muutoksia 1.8.2026 alkaen ammatillisen koulutuksen lakiin (1/2)

- Kolmansista maista tuleville opiskelijoille tulevat jatkossa lukuvuosimaksut sekä lukiokoulutuksessa että ammatillisessa koulutuksessa. Kyseiset opiskelijat eivät enää ole valtionosuusrahoituksen perusteena. Samalla ammatillisen koulutuksen järjestäjille tulee mahdolliseksi myydä tutkintoon johtavaa tilauskoulutusta myös EU- ja ETA-valtioiden kansalaisille.
- Lukuvuosimaksuja koskeva esitys ei koske Euroopan talousalueella vakituisesta asuvia kolmansien maiden kansalaisia eikä vakiintuneiden ohjelmien kautta saapuvia vaihto-opiskelijoita, jotka eivät tule suorittamaan koko tutkintoa tai lukion oppimäärää. Myös tilapäistä suojelua saavat rajataan maksullisuuden ulkopuolelle.

Eduskunnan käsittelyssä olevia ehdotettuja muutoksia 1.8.2026 alkaen ammatillisen koulutuksen lakiin (2/2)

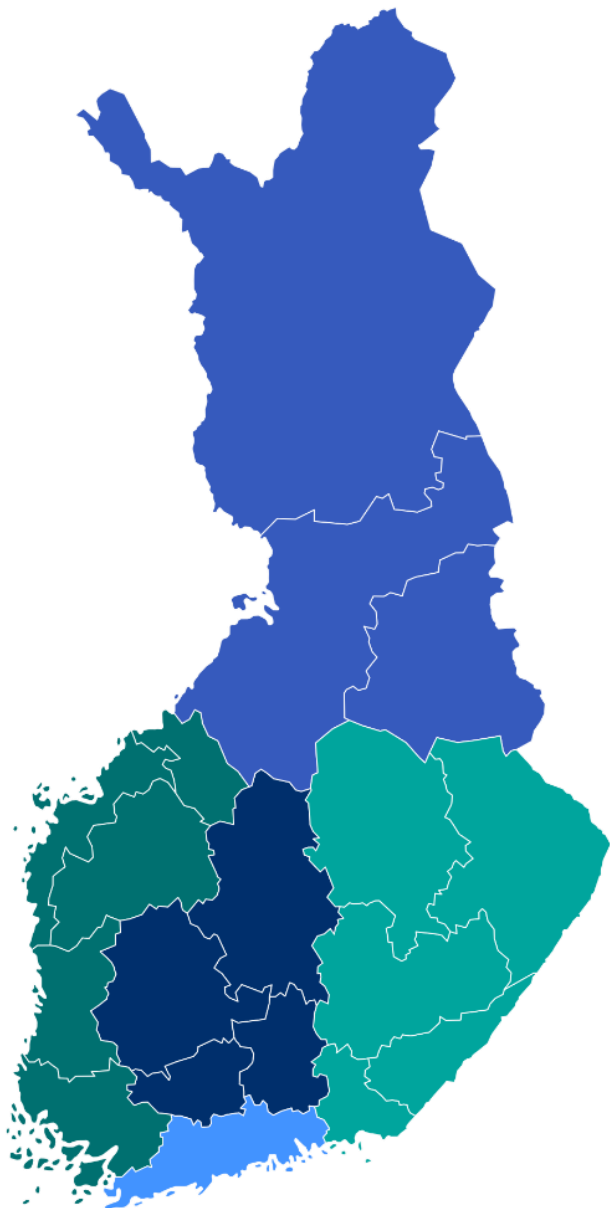
- Ammatillisen koulutuksen oppisopimuskoulutukseen työnteon perusteella myönnettävällä oleskeluluvalla tulevilla opiskelijoilla ei ole lukuvuosimaksuvelvollisuutta.
- Lakiesityksessä tarkennetaan myös oppivelvollisuuslakia siten, että lain soveltamisen ulkopuolelle jäisivät kolmansista maista tulevat Suomessa opiskelutarkoituksessa oleskelevat henkilöt.
- Ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ja lukiolakiin lisätään säännökset koulutuksen järjestäjien tiedonsaantioikeudesta hakijan ja opiskelijan oleskelulupatietoihin sekä koulutuksen järjestäjien oikeudesta luovuttaa oma-aloitteisesti tietoja Maahanmuuttovirastolle.

Muuta

- Järjestämislupa on sekä oikeus että velvollisuus
- Toiminnan laatu
- Korotetun koulutuskorvauksen selvitys käynnissä, valmis maaliskuussa 2026

Ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilu

Kokeilun valinnassa sovellettavat alueet

	Alue	Valittavien lkm
	Alue P (Kainuu, Lappi, Pohjois-Pohjanmaa)	5 järjestäjää
	Alue I (Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Kymenlaakso, Pohjois-Karjala, Pohjois-Savo)	6 järjestäjää
	Alue L (Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaa, Pohjanmaa, Satakunta, Varsinais-Suomi)	8 järjestäjää
	Alue K (Kanta-Häme, Keski-Suomi, Pirkanmaa, Päijät-Häme)	8 järjestäjää
	Alue E (Uusimaa)	13 järjestäjää

Kokeilujärjestäjät PILKE-alueittain

Pohjoinen

- Koulutuskuntayhtymä OSAO
- Ammattiopisto Luovi Oy
- Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappia
- Koulutuskuntayhtymä Brahe
- Rovaniemen Koulutuskuntayhtymä

Itäinen

- Pohjois-Karjalan Koulutuskuntayhtymä
- Savon Koulutuskuntayhtymä
- Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä
- Kouvolan Ammattiopisto Oy
- Itä-Savon koulutuskuntayhtymä
- Kotkan-Haminan seudun koulutuskuntayhtymä

Kokeilujärjestäjät PILKE-alueittain

Läntinen

- Optima samkommun
- Rasion Seudun Koulutuskuntayhtymä
- Suomen Yrittäjäopisto Oy
- Satakunnan koulutuskuntayhtymä
- Seinäjoen koulutuskuntayhtymä
- Järviseudun Koulutuskuntayhtymä
- Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymä
- Svenska Österbottens förbund för Utbildning och Kultur

Keskinen

- Tampereen kaupunki
- Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia
- Äänekosken Ammatillisen Koulutuksen kuntayhtymä
- Tampereen Aikuiskoulutussäätiö sr
- Koulutuskuntayhtymä Tavastia
- Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä
- Kiipulasäätiö sr
- SASKY koulutuskuntayhtymä

Kokeilujärjestäjät PILKE-alueittain

Eteläinen

- Hyria koulutus Oy
- Ammattiopisto Spesia Oy
- Mercuria kauppaoppilaitos Oy
- Vantaan kaupunki
- Helsingin kaupunki
- Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä
- Careeria Oy
- Perho Liiketalousopisto Oy
- Live-säätiö sr
- Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia
- Työteho-seura ry
- AVA-instituutin Kannatusyhdistys ry
- Luksia, Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä

Kokeilulupien sisällöstä

- Kokeiluluvassa ovat ne tutkinnot, niiden osaamisalat ja rajoitukset sekä tehtävät, jotka niissä nyt ovat
- Kokeilulain 3 §:n perusteella lisätään ammatilliseen tutkintorakenteeseen kuuluvia ammatillisia perustutkintoja, ammattitutkintoja ja erikoisammattitutkintoja
- Mikäli ei ole työvoimakoulutuksen, laajennetun oppisopimuskoulutuksen ja/tai vankilaopetuksen tehtävää, ne lisätty
- Lupiin ei kuitenkaan lisätä niitä rajoitettuja tutkintoja ja tutkintojen osaamisaloja, jotka 1.10.2025 voimaan tulleen OKM:n asetuksen 880/2025 mukaan rajoitetaan uusina oikeuksina (*asetuksen sisältämiä rajoituksia tehtiin kokeilulain 5 §:n perusteella*)
 - esimerkki 1: metsäalan perustutkinto, metsäkoneenkuljetuksen osaamisala: niillä, joilla se on luvassa, oikeus säilyy – muut saavat uutena oikeutena po. tutkinnon, josta on rajattu pois ko. osaamisala
 - esimerkki 2: energia-alan ammattitutkinto, voimalaitostekniikan osaamisala: niillä, joilla se on luvassa, oikeus säilyy – muut saavat uutena oikeutena po. tutkinnon, josta on rajattu pois ko. osaamisala
 - esimerkki 3: liikunnanohjauksen perustutkinto: niillä, joilla se on luvassa, oikeus säilyy – kukaan ei saa uutena oikeutena
- Kokeiluluvan tutkintoihin annetaan oikeus myös englannin kielellä (kokeilulain 4 §)
 - kuitenkin niin, että mikäli on osaamisalarajoitus, ao. rajoitus koskee myös tutkintokieltä englanti

Tausta-aineistoa ja neuvottelumenettely

- OKM:n linjaukset ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi (kansalliset ammatillisen koulutuksen tavoitteet)
- Tietopohja (toteumatieto, talous, toimintaympäristön muutokset ja ennakointi, laatu)
- Tietopohjan perusteella OKM laatii kokeilujärjestäjäkohtaisen tilannekuvan
- OKM:n ja kokeilujärjestäjien väliset sopimusneuvottelut käydään huhtikuukokuussa 2026.

Toiminnanohjauksen uudistaminen koskee kaikkia järjestäjiä

- Ministeriö syventää vuoropuhelua myös niiden ammatillisen koulutuksen järjestäjien kanssa, jotka jatkavat ammatillisen koulutuksen järjestämistä nykyisellä järjestämisluvalla
- OKM:n linjaukset ammatillisen koulutuksen kehittämiseksi ja tietopohja koskevat kaikkia järjestäjiä
- Alueelliset ja/tai alakohtaiset keskustelut